

روزشمار جنگ

جمعه

۹ شهریور ۱۳۶۳

۴ ذیحجه ۱۴۰۴

۳۱ اوت ۱۹۸۴

۶۰۶

با وجود تعهد عراق مبنی بر خودداری از حمله به مناطق غیرنظامی، ارتش این کشور همچنان به حملات هوایی و توپخانه‌ای علیه اهداف غیرنظامی ایران واقع در سرتاسر نوار مرزی از شمال تا جنوب ادامه می‌دهد.

آبادان و خرمشهر که از آغاز جنگ تاکنون همواره زیر آتش توپخانه ارتش عراق قرار داشته‌اند، امروز نیز آماج گلوله‌های ارتش عراق بودند؛ بر اثر گلوله‌باران آبادان در ۴۸ ساعت اخیر، به ۹ باب منزل مسکونی، ۲ باب مغازه و یک مسجد خساراتی وارد شد و در منطقه عملیاتی آبادان نیز ۷ نفر مجروح شدند.^۱ هم‌زمان نقاط مختلف خرمشهر از جمله اطراف مسجد جامع و مخابرات این شهر هم هدف سلاح‌های ارتش عراق قرار گرفت و خساراتی به این مناطق وارد آمد.^۲

درعین حال، فرماندهی منطقه ۷ سپاه امروز در گزارشی، آمار حملات هوایی و توپخانه‌ای ارتش عراق به باختران، ایلام، پاوه و جوانرود و تلفات ناشی از این حملات را به فرماندهی کل سپاه اعلام کرد. براساس این گزارش، منطقه باختران از تاریخ ۱۷ خرداد تاکنون، ۴ بار هدف حمله هوایی قرار گرفته که در این حملات ۲ نفر مجروح شده‌اند؛ این منطقه ۲ بار نیز هدف حملات توپخانه‌ای قرار گرفته است.

همچنین در ۸ مرتبه حمله هوایی به منطقه ایلام از هفدهم تا نوزدهم خردادماه سال جاری، یک نفر شهید و ۳ نفر مجروح شدند. یک مورد حمله توپخانه‌ای به این منطقه نیز در تاریخ ۲۰ خرداد تلفات و خسارتی دربر نداشته است.

به گزارش فرماندهی منطقه ۷ سپاه، منطقه پاوه در روزهای ۱۶ و ۱۷ خردادماه و اول تیرماه امسال هدف حمله هوایی ارتش عراق قرار گرفته است و در ۶ مورد حمله توپخانه‌ای ارتش

عراق به منطقه مذکور از ابتدای سال جاری تا ۲۱ مردادماه، یک نفر به شهادت رسیده و ۵ نفر مجروح شده‌اند و ۲ باب منزل نیز تخریب گردیده است. براساس این گزارش، در حمله توپخانه‌ای ارتش عراق به جوانرود در تاریخ ۱۴ اردیبهشت سال جاری، ۴ نفر شهید شده‌اند و یک نفر دیگر مجروح شده است.^۳

۶۰۷

گروه‌های مسلح غیرقانونی امروز نیز به اقدامات ایذایی خود علیه نیروهای خودی و مردم عادی در مناطق کردنشین ادامه دادند.

ساعت ۷ عصر امروز، نیروهای پاسگاه بانی که برای آوردن آب وارد روستای بانی (از توابع بخش صومای شهرستان ارومیه) شده بودند، هنگام بازگشت با عناصر مسلح ضدانقلاب درگیر شدند. در این درگیری یک نفر از افراد خودی مجروح شد؛ متعاقباً با رسیدن نیروی کمکی، عناصر ضدانقلاب با تحمل ۲ کشته و یک زخمی از محل درگیری گریختند.^۴

همچنین گروه ضربت سپاه پاسداران پاوه هنگام گشت‌زنی در روستای وُرا (وُراء) با ۳ نفر از چته‌های گروه کومه‌له درگیر شد و ۲ تن از افراد ضدانقلاب کشته شدند.^۵

عصر امروز بین ساعات ۱۷:۴۵ تا ۱۹:۳۰ میان نیروهای پایگاه میرآباد از گردان مرزی بانه با افراد ضدانقلاب درگیری رخ داد که بر اثر آن یک درجه‌دار زخمی شد. درگیری دوساعته افراد پایگاه سوپرو جمعی همین گردان با عناصر مسلح غیرقانونی نیز بدون تلفات نیروهای خودی به پایان رسید.^۶

علاوه‌بر وقایع مذکور، افراد کومه‌له یک روحانی به نام ملاشریف و ۴ نفر دیگر از اهالی اطراف دیواندره را ربوده و آنها را به شهادت رساندند.^۷

عناصر ضدانقلاب همچنین امروز در محور مهاباد - سردشت، ۳ تن از نیروهای اداره راه قدس را به گروگان بردند.^۸

۶۰۸

شماری از مقامات بلندپایه کشورهای مختلف، ضمن ابراز نگرانی از ادامه جنگ ایران و عراق و تأثیرات احتمالی آن بر امنیت منطقه، بدون در نظر گرفتن خواسته‌های جمهوری اسلامی ایران، پایان منازعه مذکور را خواستار شدند. این درحالی است که برخی تحلیل‌گران باتوجه به اوضاع کنونی، دورنمای روشنی را برای خاتمه این جنگ متصور نیستند.

هانس دیتریش گنشر وزیر امور خارجه آلمان غربی، امروز در دیدار با حسن بن طلال ولیعهد

اردن، ضمن اعلام بی‌طرفی کشور متبوعش در جنگ بین ایران و عراق و با ابراز نگرانی از ادامه آن، حمایت خود از کوشش‌های سازمان ملل به‌منظور خاتمه‌دادن به این جنگ را اعلام کرد. به گفته وی، جنگ ایران و عراق، آزادی کشتیرانی در خلیج فارس را تهدید می‌کند.^۹

درعین حال، امروز خبرگزاری جمهوری اسلامی با اشاره به دیدار یاسو هیرو ناکاسونه نخست‌وزیر ژاپن، با محمد یوسف عدسانی رئیس مجلس ملی کویت در توکیو اعلام کرد: ناکاسونه در این دیدار پافشاری ایران برای سرنگونی رژیم بعثی عراق به‌عنوان پیش‌شرط خاتمه جنگ را یک مانع اساسی در راه برقراری صلح خواند و افزود: «در شرایط حاضر که ایران برای خاتمه جنگ آمادگی بیشتری نشان می‌دهد باید حداکثر تلاش برای خاتمه‌دادن جنگ را به کار برد.»

رئیس مجلس ملی کویت نیز با اشاره به این نکته که توافق احتمالی ایران و عراق مبنی بر خودداری از حمله به نفتکش‌ها می‌تواند یک پیشرفت در راه نیل به صلح باشد، مدعی شد: «عراق می‌گوید در صورتی که بتواند از طریق خلیج فارس نفت صادر کند به نفتکش‌ها حمله نخواهد کرد، اما ایران هنوز جواب روشنی به عراق نداده است.»^{۱۰}

باوجوداین و برخلاف دیدگاه نسبتاً خوش‌بینانه نخست‌وزیر ژاپن که در دیدار با رئیس مجلس ملی کویت ابراز شد، دیپلمات‌های ژاپنی که تحولات غرب آسیا را دنبال می‌کنند از یک‌سو احتمال برقراری صلح بین ایران و عراق را ضعیف ارزیابی می‌کنند و از سوی دیگر بر این باورند که احتمال تشدید جنگ بین این دو کشور وجود ندارد. به گزارش خبرگزاری جمهوری اسلامی، دیپلمات‌های ژاپنی که روزهای چهارشنبه و پنجشنبه با حضور مدیرکل اداره غرب آسیا و افریقای وزارت امور خارجه ژاپن، به‌منظور تبادل نظر درباره موقعیت منطقه غرب آسیا و خط مشی آتی ژاپن در این منطقه، در یک گردهمایی در وین اتریش شرکت کرده بودند، دیدگاه مزبور را مطرح کرده‌اند.^{۱۱}

درهمین زمینه، عبدالله کمال معاون وزارت امور خارجه اندونزی نیز امروز در دیدار با الکندی همتای اماراتی خود، با اعلام حمایت از طرح صلح مصر، گفت: «اندونزی از ایران می‌خواهد همان‌گونه که عراق حاضر به پایان‌دادن به جنگ براساس این طرح شده انجام مذاکرات در این زمینه را بپذیرد.»^{۱۲}

۶۰۹

با گذشت چهار روز از ربوده‌شدن هواپیمای مسافربری ایران و انتقال آن به عراق، دولت این کشور برخلاف مقررات بین‌المللی درباره امنیت هواپیماهای مسافربری و هواپیماهای بی‌ضمن خودداری از بازگرداندن هواپیما و سرنشینان آن، تلاش دارد تا از این قضیه بهره‌برداری تبلیغاتی کند.

لطیف نظیف جاسم و وزیر فرهنگ و اطلاعات عراق، امروز مدعی شد که این کشور، سرنشینان ایرانی هواپیمای ربوده شده خطوط هوایی جمهوری اسلامی ایران را آزاد گذاشته است تا خود در مورد بازگشت به ایران تصمیم بگیرند و تا زمانی که آنها بخواهند راه خود را انتخاب کنند، ضمن اینکه هر نوع امکانات بهداشتی و خدماتی را در اختیارشان قرار می دهد، مقدمات بازدید آنان از هر جایی که بخواهند را فراهم خواهد ساخت. وی همچنین ادعا کرد که «هواپیمای ربوده شده ایرانی به هیچ وجه وادار به فرود در خاک عراق نشده است، بلکه به خاطر مسائل انسانی و تضمین سلامتی جان مسافران اجازه فرود در یکی از فرودگاه های کشور [به آن] داده شد، زیرا که سوخت هواپیما در حال اتمام بود.» به گزارش رادیو صوت الجماهیر، این وزیر عراقی اعلام کرد که برای سرنشینان هواپیمای ایرانی، برنامه بازدید از مناطق دیدنی بغداد و زیارت عتبات مقدس اسلامی در کربلا و نجف انجام شده است.^{۱۳} این رادیو همچنین گزارش داد که امروز مسافران هواپیمای ربوده شده ایرانی، مرقد امام موسی کاظم^(ع) را در شهر کاظمین زیارت کردند.^{۱۴}

از سوی دیگر، در ادامه تلاش های مقامات جمهوری اسلامی برای بازگرداندن هواپیمای ربوده شده و سرنشینان آن به کشور، امروز رجایی خراسانی نماینده دائمی ایران در سازمان ملل، در دیدار با خاویر پرز د کوئیار دبیرکل این سازمان، از وی خواست تا برای آزادی مسافران، خدمه و هواپیمای ربوده شده جمهوری اسلامی ایران، همه توان و امکانات خویش را به کار گیرد. وی همچنین به دبیرکل سازمان ملل خاطر نشان ساخت که رژیم بعثی عراق با آزاد نکردن مسافران ایرانی از آنها بهره برداری تبلیغاتی می کند.^{۱۵}

در عین حال، سازمان هواپیمایی جمهوری اسلامی ایران نیز با انتشار اطلاعیه هایی اعلام کرد با اینکه رژیم عراق به عنوان عضو رسمی جوامع بین المللی ملزم و متعهد به اجرای تعهدات بین المللی در مورد استرداد مسافران، خدمه و هواپیما است، ولی حتی از پاسخ دادن به سازمان های بین المللی هواپیمایی کشوری (ایکائو) و انجمن بین المللی حمل و نقل هوایی (یاتا) خودداری می کند. بر اساس اطلاعیه های این سازمان، به رغم درخواست سرنشینان هواپیما برای بازگشت به ایران، رژیم عراق با ممانعت از این امر، آنان را تحت نظر مأموران امنیتی نگه داشته است.^{۱۶} سازمان هواپیمایی جمهوری اسلامی همچنین بر تداوم پیگیری های خود تا حصول نتیجه قطعی تأکید کرد.^{۱۷}

وزارت امور خارجه جمهوری اسلامی ایران نیز با انتشار بیانیه ای، خودداری رژیم عراق از بازگرداندن هواپیمای خطوط هوایی ایران و سرنشینان آن را «یادآور جنایت قبلی این رژیم در ساقط کردن هواپیمای حامل آقای بن یحیی وزیر امور خارجه سابق الجزایر» دانست و از همکاری نکردن سازمان های بین المللی ذی ربط از جمله سازمان ملل متحد، صلیب سرخ جهانی، انجمن بین المللی حمل و نقل هوایی (یاتا) و سازمان بین المللی هواپیمایی کشوری (ایکائو) با جمهوری اسلامی ایران انتقاد کرد و از آنان

خواست تا اقدامات لازم برای بازگرداندن مسافران و هواپیمای جمهوری اسلامی را انجام دهند.^{۱۸} در همین حال و در زمینه واکنش‌های بین‌المللی به این حادثه، امروز وزارت امور خارجه ایالات متحده با صدور بیانیه‌ای، از عراق به دلیل نادیده گرفتن پیمان‌های بین‌المللی ضد تروریستی و پذیرفتن ربایندگان یک هواپیمای ایرانی، انتقاد کرد. در این بیانیه همچنین تأکید شده است: «تمام کشورهایی که (از جمله عراق)، کنوانسیون ۱۹۷۰ لاهه را علیه هواپیماربایی امضا کرده‌اند متعهدند که هواپیماربایان را یا عودت دهند و یا محاکمه کنند.» خبرگزاری یونایتد پرس از واشنگتن با اعلام این مطلب به نقل از جان هیوز سخنگوی وزارت امور خارجه امریکا، در این باره افزوده است: «علاوه بر این، فکر می‌کنم هواپیما نیز باید برگردانده شود.»^{۱۹}

۶۱۰

وزیر امور خارجه جمهوری اسلامی ایران با اعلام اینکه دولت عراق به درخواست تمامی مراجع بین‌المللی در زمینه عمل به تعهدات خویش در زمینه مقابله با هواپیماربایی بی‌توجهی کرده است، در خصوص تبعات منفی این نوع عملکرد عراق هشدار داد.

علی‌اکبر ولایتی امروز در جلسه‌ای با حضور سفیران و نمایندگان کشورهای خارجی در تهران، پس از بیان توضیحاتی درباره روند ماجرای هواپیماربایی اخیر در خطوط هوایی ایران، اقدامات دولت عراق در مورد استقبال از هواپیماربایان و ترتیب دادن مصاحبه مطبوعاتی برای آنان را برخلاف تمامی مقررات بین‌المللی در این زمینه اعلام کرد. به گفته ولایتی، به دنبال پیگیری‌های وزارت امور خارجه و سازمان هواپیمایی جمهوری اسلامی، مراجع ذی‌صلاح بین‌المللی از جمله هامرشولد دبیرکل یاتا و نیز رئیس و دبیرکل ایکائو از دولت عراق خواسته‌اند تا با عمل به تعهدات خویش، هواپیماربایان را دستگیر و محاکمه کرده و هواپیما و سرنشینان آن را به ایران بازگردانند. با وجود این مقامات عراقی به این تماس‌ها و همچنین اقدامات دبیرکل سازمان ملل و معاون دبیرکل صلیب سرخ جهانی هیچ‌گونه پاسخی نداده‌اند.^{۲۰}

وزیر امور خارجه در ادامه، عملکرد رژیم بعثی عراق در برخورد با هواپیماهای غیرنظامی را در چند سال اخیر غیرمعمول دانست و با برشمردن مصادیق آن از جمله حمله به هواپیمای بن یحیی وزیر امور خارجه فقید الجزایر و همچنین کمک به ربودن هواپیمای مسافربری ایران از طریق حمایت جنگنده‌ها و استقبال از هواپیماربایان و خودداری از بازگرداندن هواپیمای ایرانی و سرنشینان آن، اظهار کرد: «شاید این اعمال این حرف همیشگی ما را که ما در این جنگ تحمیلی و در منطقه با حکومتی درگیر هستیم که به هیچ قانونی پایبند نیست، برای دنیا بیشتر ثابت کند. از تبعات این نوع عملکرد عراق این است که حیثیت مجامع بین‌المللی را زیر سؤال

می‌برد، مجامعی که باید حافظ قوانین و ضوابط بین‌المللی درمورد هواپیماهای مسافربری باشند.» ولایتی در پایان سخنان خود، در جمع سفیران و نمایندگان خارجی در تهران، هدف از این نشست را «آگاه‌نمودن نمایندگان کشورهای جهان از ویژگی‌های حکومت صدام و جدیدترین مورد نقض آشکار موازین انسانی و مقررات بین‌المللی» بیان کرد و افزود: «ما امیدواریم که شما در اسرع وقت دولت‌های متبوع خود را در جریان این مطالب بگذارید و از آنها بخواهید که با یک چنین نقض آشکار قوانین بین‌المللی توسط حکومت عراق مقابله بکنند؛ چراکه از بین رفتن قبح هواپیمارایی و حمایت از هواپیمارایی در دنیا به نفع هیچ‌کس نیست.»^{۲۱}

۶۱۱

هشدار به دولت‌های حامی عراق در منطقه درمورد هر نوع اقدام خصومت‌آمیز علیه جمهوری اسلامی ایران و بی‌صلاحیت دانستن رژیم مصر در ارائه طرح صلح برای پایان دادن به منازعه ایران و عراق، مهم‌ترین درونمایه‌های سخنان امروز امام‌جمعه تهران بود.

آیت‌الله خامنه‌ای رئیس‌جمهور در خطبه دوم نماز جمعه تهران، ضمن اشاره به هفته دولت و تجلیل از شهیدان رجایی و باهنر، وضعیت دشوار جمهوری اسلامی در هشتم شهریور ۱۳۶۰، روز انفجار دفتر نخست‌وزیری و شهادت رئیس‌جمهور و نخست‌وزیر تعداد زیادی از اعضای کمیته را تشریح کرد. وی در تبیین و ریشه‌یابی علل بقای جمهوری اسلامی در آن شرایط گفت: «ما در هشتم شهریور سه سال قبل، در چه شرایطی بودیم. شرایطی از این سخت‌تر برای یک ملت و یک کشور قابل‌تصور نیست. ما در آن زمان جنگی داشتیم که بار آن بر دوش همه سنگینی می‌کرد. ما غیر از جنگ [در] محاصره اقتصادی دولت‌های وابسته به امپریالیسم امریکا قرار داشتیم. ... از سوی دیگر، توطئه

فراریان و دشمنان انقلاب که با همیاری دستگاه‌های تبلیغاتی خارجی سعی می‌کردند ما را در فشار قرار دهند هم‌روزه ادامه می‌یافت. در کنار همه اینها با ترورهای کوری در داخل مواجه بودیم که هم‌روزه تعدادی را شهید می‌کردند. هنوز بیش از دو

اقامه نماز جمعه تهران به امامت آیت‌الله خامنه‌ای

ماه از حادثه هفتم تیر* نگذشته بود که با انفجار خسارت‌بار و عظیم هشت شهریور مواجه شدیم. ... رادیوهای بیگانه آن روز می‌گفتند که انقلاب نابود شده است. ... اگر ما یک نظام عادی و کشور معمولی بودیم و عنایات الهی را نداشتیم و دل‌های قرص و محکم و رهبر الهی را نداشتیم باید از بین می‌رفتیم. اما نظام جمهوری اسلامی ماند چون خدا با آن است، چون انقلاب در میان مردم نفوذ دارد، چون میان مردم و امام، میان ملت و مسئولین، برادری و صمیمیت وجود دارد.^{۲۲} رئیس شورای عالی دفاع در ادامه به اجلاس وزیران امور خارجه هفت کشور عربی در بغداد** اشاره کرد و ضمن هشدار به کشورهای حامی عراق در منطقه درمورد هرگونه تلاش برای اعمال فشار به جمهوری اسلامی، افزود: «مرتجعین منطقه در بغداد تشکیل جلسه می‌دهند و اعمال فشار بر ایران را تصویب می‌کنند، باید پرسید کدام فشار؟ شما دولت‌های وابسته به امریکا، کدام ابزار فشار را در اختیار داشتید و عمل نکردید. این نظام علی‌رغم مشکلات و فشارهای سنگین [باقی] ماند. ... من در اینجا اعلام می‌کنم که اگر دولت‌های منطقه بخواهند با مودی‌گری در منطقه علیه ما اقدام کنند، ما عمل خصومت‌آمیز هیچ حکومتی را بی‌جواب نخواهیم گذاشت.»

رئیس‌جمهور همچنین با انتقاد از سازمان ملل به دلیل حمایت نکردن از ملت فلسطین، از همه ملت‌ها خواست که با طرح جمهوری اسلامی ایران مبنی بر اخراج رژیم اشغالگر قدس از سازمان ملل که قرار است در مجمع عمومی این سازمان مطرح شود، همراهی کنند؛ وی در این زمینه خاطرنشان کرد: «امروز شعار بزرگی که ما در جهان مطرح کردیم اخراج اسرائیل از سازمان ملل است و وزارت خارجه ما مدعی است که بر روی این عمل کار می‌کند، ما یک حرف منطقی و قابل قبول می‌زنیم و می‌گوییم که اگر سازمان ملل برای حمایت از ملت‌ها تشکیل شده چرا از ملت فلسطین حمایت نمی‌کند، ... من به دولت‌های عربی تذکر می‌دهم مسئله اسرائیل را در چارچوب کشورهای عربی محاصره نکنند، این مربوط به همه دولت‌های منصف است تا حقوق مردم فلسطین را اعاده کنند. ... ملت فلسطین باید جای خودش را در سازمان ملل پیدا کند. چیزی به نام ملت اسرائیل وجود ندارد، اسرائیل جمعیت متفرقه‌ای است از کشورهای دیگر اروپایی و اگر می‌خواهد بماند باید با اجازه فلسطینی‌ها باشد. ما از همه ملت‌ها می‌خواهیم از این شعار که اسرائیل باید از سازمان ملل اخراج شود پشتیبانی کنند.»^{۲۳}

رئیس شورای عالی دفاع همچنین با بیان اینکه تجاوز ارتش بعثی عراق به ایران به دلیل اشتباه محاسباتی صدام حسین حادث شد و وی با این اشتباه خود را گرفتار ساخته است، اظهار کرد: «ما شروع‌کننده نیستیم، اما پاسخ‌دهنده قدرتمندی هستیم.» آیت‌الله خامنه‌ای با اشاره به طرح صلح

* شهادت آیت‌الله بهشتی و تعدادی از نیروهای انقلاب در حادثه انفجار در دفتر حزب جمهوری اسلامی.

** به روزشمار ۱۳۶۳/۶/۴ مراجعه شود.

پیشنهادی رژیم مصر برای جنگ ایران و عراق، آن رژیم را به دلیل انعقاد قرارداد کمپ دیوید و خیانت به آرمان‌های اسلامی، فاقد صلاحیت در این زمینه دانست و گفت: «آن جنابی که در رأس رژیم مصر قرار دارد خودش هم تحمیل بر جهان اسلام است. طرحی را برای جنگ ارائه داده است، اما این جناب که طرح‌های خفت‌بار صلح را ارائه می‌دهد، باید بداند ما که خود این رژیم را قبول نداریم، طبیعی است که همه اقدامات او را خدمت به امریکا می‌دانیم.»^{۲۴}

۶۱۲

نخست‌وزیر با اشاره به اهمیت معرفی دستاوردهای دولت، بر نقش مردم در حل مشکلات کشور از جمله برخی معضلات اداری و مسائل اقتصادی تأکید کرد.

هم‌زمان با آخرین روز هفته دولت،* امروز نخست‌وزیر در سخنانی پیش از خطبه‌های نماز جمعه قم، با اشاره به نقش شهیدان رجایی و باهنر در مقابله با حرکت‌های انحرافی گفت: «اگر در برابر جریانات انحرافی بعد از انقلاب، مردانی که به‌سختی پولاد بودند، نمی‌ایستادند یقیناً انقلاب از خط اصلی خود منحرف می‌شد و رجایی و باهنر از پیش‌تازان این راه پر فرازونشیب می‌باشند.»

میرحسین موسوی برگزاری هفته دولت را نوعی میثاق با شهدا دانست و در تشریح ماهیت حمایت ملت از دولت اظهار کرد: «منظور از حمایت، تقویت چند وزیر نیست، بلکه باید نهادها و نیروهای اجرایی باید تقویت شود. در جمهوری اسلامی بیش از هر چیز به جانداختن نهادهای قانونی نیازمندیم و چه‌بسا یک انتقاد خوب موجب سازندگی و تقویت باشد. اصلاح راه و جانداختن نهادهای قانونی تقویت است و این چیزی است که در هفته گذشته اجرا شد.»

وی همچنین با اشاره به دیدار اخیر هیئت دولت با امام خمینی، تأکید رهبر انقلاب بر ارائه گزارش کارهای انجام‌شده و تبلیغات برای معرفی دستاوردهای انقلاب اسلامی را یادآور شد و در مورد رهنمود امام خمینی مبنی بر مشارکت بیشتر مردم در امور اقتصادی خاطر نشان کرد: «این نکته بسیار مهمی است. سیاست دولت مبنی بر این بوده که از مشارکت عمومی مردم بهره بگیرد. البته سخنان امام امت به دولت این نیرو را می‌دهد که با قاطعیت و تفاهم بیشتر در این زمینه حرکت کند. دولت همیشه سعی می‌کند تمام فعالیت‌های خود را با استفاده از رهنمودهای امام امت انجام دهد.» نخست‌وزیر با توجه به در پیش بودن "هفته جنگ"، نزاع ایران با عراق را بر سر اسلام دانست و اقدام سازمان مجاهدین خلق (منافقین) مبنی بر نام‌گذاری این هفته به‌عنوان "هفته اعتراض به جنگ" را نوعی تلاش برای حمایت سازمان از صدام ارزیابی کرد. وی همچنین درباره ماجرای

* در سال جاری روزهای دوم تا نهم شهریور هفته دولت جمهوری اسلامی ایران اعلام شده است. [روزنامه جمهوری

اخیر ربوده شدن یک فروند هواپیمای نظامی ایران و پناهندگی خلبان آن به عراق گفت: «برادر خلبان هواپیمای جنگی که اخیراً ربوده شده به جرم حمل مواد مخدر اعدام شده، ولی منافقین گفتند که او به جرم طرفداری از آنها اعدام شده و این طبیعی است که آنها چنین تبلیغات سوء علیه جمهوری اسلامی داشته باشند زیرا تا مادامی که ما شعار "نه شرقی، نه غربی، جمهوری اسلامی" را بر لب داریم و درصدد اجرای مقررات اسلامی بوده و صدای رسای محرومان جهان باشیم و ندای وحدت بین مسلمین عالم سر دهیم و منافع غرب و شرق را تهدید کنیم، باید آنها با ما مبارزه کنند.»

مسئله دیگری که نخست وزیر به آن اشاره کرد، کم کاری برخی افراد در ادارات و در نتیجه افزایش نارضایتی ها بود، وی درباره ریشه های این مسئله گفت: «طبیعی است که افرادی با آموخته های رژیم طاغوت هنوز در ادارات ما باقی مانده باشند و وقتی فرصت می یابند به سرشت زشت خود بازمی گردند.» وی همچنین اقدامات انجام گرفته در مقابله با این پدیده را چنین تشریح کرد: «در اواخر سال ۶۲، قانونی در مجلس تصویب شد که مطابق آن هیئت هایی برای رسیدگی به تخلفات اداری در همه ادارات تشکیل می شود. این هیئت ها هم اکنون در بیشتر وزارتخانه ها در حال تشکیل است و احتمالاً تا یک ماه آینده کار خود را شروع می کنند. ما به این هیئت ها گفته ایم که حق هیچ گونه گذشت راجع به افراد خاطی را ندارند زیرا وقتی مصالح نظام جمهوری اسلامی در پیش است، کسی حق ندارد گذشت بکند.» آقای موسوی بر نقش مردم در مقابله با این پدیده نیز تأکید و خاطرنشان کرد: «آنکه دقت کار این هیئت ها را تضمین می کند مشارکت خود مردم است. مردم خود باید شاهد قاطعیت این هیئت ها باشند. ... ما جز با دخالت مردم هیچ گاه نمی توانیم در این مشکلات پیروز شویم. برخورد با خاطیان فقط در سطح نظام اجرایی نمی تواند صورت گیرد، بلکه مردم باید کمک کنند.»

نخست وزیر در پایان سخنان خود، مشکلات ناشی از جنگ و تحریم اقتصادی را در یک انقلاب بزرگ، طبیعی دانست و با تأکید بر نقش مردم در حل این مشکلات افزود: «البته دولت در مقابل این مشکلات با کمک و یاری برادران حزب الله و یاری جستن از امت همیشه در صحنه، خم به ابرو نیاورده و تاکنون در مقابل قدرت های بزرگ خاضع نبوده است و سعی کرده آن شعارهای بزرگ انقلاب را در سیاست خارجی و داخلی خود تثبیت کند.»^{۲۵}

۶۱۳

در پی فرود یک فروند جنگنده اف ۴ (فانتوم) نیروی هوایی ارتش ایران در خاک عراق در روز گذشته،^{۲۶} امروز عراق اعلام کرد به خلبان و کمک خلبان آن پناهندگی سیاسی اعطا کرده است؛

درعین حال به گزارش رادیو اسرائیل، سازمان مجاهدین خلق (منافقین) با انتشار بیانیه‌ای در واشنگتن مدعی شد برادر خلبان جنگنده مذکور که از اعضای این سازمان بود تابستان سال گذشته در ایران اعدام شده است.^{۲۷}

امشب همچنین، تلویزیون ابوظبی تصاویری از لحظه فرود آمدن جنگنده مذکور در یک فرودگاه ناشناس در داخل خاک عراق پخش کرد؛ به گزارش خبرگزاری جمهوری اسلامی، گوینده تلویزیون ابوظبی نیز مسئله وابستگی برادر خلبان این هواپیما به سازمان مجاهدین خلق (منافقین) را یادآور شده است.^{۲۸}

دو روزنامه واشنگتن پست و نیویورک تایمز هم امروز به نقل از خبرگزاری آسوشیتدپرس خبر روده‌شدن هواپیمای جنگی ایران را منعکس کردند. به گزارش خبرگزاری جمهوری اسلامی از واشنگتن، در این دو روزنامه با اشاره به اظهارات مقامات ایران و عراق آمده است: «عراق ۲ ایرانی که خلبان و کمک خلبان می‌باشند را میهمان عراق و مردم این کشور خواند».^{۲۹}

۶۱۴

درحالی که براساس گزارش کمیته روابط خارجی سنای ایالات متحده، حمایت‌های تسلیحاتی قدرت‌های بزرگ به‌ویژه اتحاد شوروی و فرانسه از عراق، موجب تغییر موازنه قدرت در جنگ این کشور با ایران شده است، دولت امریکا از دسترسی ایران حتی به تجهیزات دفاعی نیز جلوگیری می‌کند.

رادیو اسرائیل ساعت ۱۹ امروز، از محاکمه ۴ نفر به اتهام اقدام به فروش ۴۰۰ هزار عدد یونیفورم ضد سلاح‌های شیمیایی به ایران در یک دادگاه ایالات متحده خبر داد؛^{۳۰} اخبار تکمیلی در همین زمینه حاکی است مقامات فدرال ایالت نوادا (امریکا) امروز اعلام کردند رنه شولر تبعه سوئیس که در برزیل زندگی می‌کند به اتهام تلاش برای فروش لباس‌های حفاظت در برابر سلاح‌های شیمیایی به ایران، دستگیر شده است. براساس این گزارش، قرار بود در چارچوب یک معامله ۹۶ میلیون دلاری، لباس‌های ضد سلاح‌های شیمیایی ابتدا به برزیل و سپس به ایران ارسال شود.^{۳۱}

علاوه بر رنه شولر، دیگر متهمان این پرونده عبارت‌اند از: ویلیام چری ساکن نیویورک، هارولد باک و جان رید اهل لاس‌وگاس. دادگاه، افراد مذکور را به شرکت در توطئه‌ای برای صدور لباس‌های ضد سلاح‌های شیمیایی بدون کسب مجوز از وزارت امور خارجه ایالات متحده، و همچنین ارائه مدارک جعلی و غیرواقعی به اداره تدارکات جنگی وزارت امور خارجه و دست‌داشتن در فروش غیرقانونی یک نمونه آزمایشی از لباس‌های ضد سلاح‌های شیمیایی به خریداران ایرانی متهم کرده است.^{۳۲}

به گزارش رادیو اسرائیل، به دنبال استفاده عراق از جنگ افزارهای شیمیایی، جمهوری اسلامی ایران در صدد خرید لباس های ضد شیمیایی برای سربازان خود برآمده است. معامله فروش لباس های مذکور به ایران هنگامی در گمرک امریکا کشف شد که مقامات دولت ایالات متحده در جست و جوی جلوگیری از صدور فناوری پیشرفته و تجهیزات نظامی امریکا به کشورهای دشمن بودند.^{۳۳}

در عین حال، بازتاب های مربوط به انتشار گزارش کمیته روابط خارجی سنای امریکا* همچنان ادامه دارد؛ امروز رادیو کلن در گزارشی، با اشاره به کمک های تسلیحاتی گسترده شوروی و فرانسه به عراق و در عین حال تحریم تسلیحاتی جمهوری اسلامی ایران، خاطرنشان ساخت: این وضعیت و اعطای امتیازات گسترده به یکی از طرفین جنگ ایران و عراق (یعنی عراق) ممکن است کاسه صبر طرف دیگر را لبریز ساخته و آن را به سوی "پیکارهای گسترده و بسیار خطرناک" سوق دهد.^{۳۴}

۶۱۵

رادیو کلن از عزم جمهوری اسلامی ایران و جمهوری فدرال آلمان برای گسترش روابط اقتصادی و فنی دوجانبه خبر داد.

به گزارش رادیو کلن، این نتیجه از مذاکرات هانس دیتريش گنشر وزیر امور خارجه آلمان غربی با جواد منصوری معاون فرهنگی و کنسولی وزارت امور خارجه ایران، حاصل شده است.^{**} این رادیو با اعلام این خبر افزود: علاوه بر طرح های مربوط به آموزش ایرانیان در مؤسسات اقتصادی و صنعتی آلمان که موضوع اصلی این مذاکرات بوده، مبادله دانشجو و همکاری های دانشگاهی نیز در این گفت و گوها بررسی شده است. گنشر همچنین در دیدار با منصوری، بر علاقه مندی فراوان کشور متبوع خویش به خاتمه فوری جنگ ایران و عراق تأکید کرده است.^{۳۵}

* در این زمینه رجوع شود به روزشمار ۱۳۶۳/۶/۵.

** در رابطه با این دیدار، در هیچ یک از روزنامه های داخلی خبری درج نشده، ولی در روزهای بعد، اخباری در زمینه سفر جواد منصوری به چند کشور اروپایی منتشر شده است.

منابع و مأخذ روزشمار ۱۳۶۳/۶/۹

۱. سند شماره ۳۰۰۳۴ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از شهربانی خوزستان به استانداری خوزستان، ۱۳۶۳/۶/۱۰.
۲. سند شماره ۳۳۶۷۲ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از شهربانی خوزستان به استانداری خوزستان، ۱۳۶۳/۶/۱۰.
۳. سند شماره ۸۱۹۷۹ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از فرماندهی منطقه ۷ سپاه به فرماندهی کل سپاه پاسداران انقلاب اسلامی، ۱۳۶۳/۶/۹.
۴. سند شماره ۴۰۵۰۶۴ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از واحد عملیات سپاه ارومیه به واحد طرح و عملیات قرارگاه حمزه سیدالشهدا^(ع)، ۱۳۶۳/۶/۱۸.
۵. سند شماره ۸۱۹۹۴ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از اداره اطلاعات شاجا به دفتر اطلاعات و تحقیقات نخست‌وزیری، ۱۳۶۳/۶/۱۱.
۶. سند شماره ۳۰۳۲۸۷ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از رکن ۳ ناحیه ژاندارمری کردستان به استانداری کردستان، ۱۳۶۳/۶/۱۰.
۷. سند شماره ۳۱۴۶۸۰ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از شهربانی کردستان به استانداری کردستان، ۱۳۶۳/۶/۱۸.
۸. قرارگاه حمزه سیدالشهدا^(ع)، بولتن نوبه‌ای اطلاعاتی، ۱۳۶۳/۷/۲.
۹. خبرگزاری جمهوری اسلامی، نشریه گزارش‌های ویژه، شماره ۱۶۵، ۱۳۶۳/۶/۱۰، ص ۳، بن - آسوشیتدپرس، ۱۳۶۳/۶/۹.
۱۰. همان، ص ۲، توکیو - خبرگزاری جمهوری اسلامی، ۱۳۶۳/۶/۹.
۱۱. همان، صص ۲ و ۳، توکیو - خبرگزاری جمهوری اسلامی، ۱۳۶۳/۶/۹.
۱۲. خبرگزاری جمهوری اسلامی، نشریه گزارش‌های ویژه، شماره ۱۶۶، ۱۳۶۳/۶/۱۱، ص ۴، تهران - خبرگزاری جمهوری اسلامی، ۱۳۶۳/۶/۱۰.
۱۳. خبرگزاری جمهوری اسلامی، نشریه گزارش‌های ویژه، شماره ۱۶۵، ۱۳۶۳/۶/۱۰، ص ۹، رادیو صوت‌الجماهیر، ۱۳۶۳/۶/۹.
۱۴. واحد مرکزی خبر صداوسیما جمهوری اسلامی ایران، بولتن رادیوهای بیگانه، ۱۳۶۳/۶/۱۱، ص ۱۸، رادیو صوت‌الجماهیر، ۱۳۶۳/۶/۹.
۱۵. روزنامه اطلاعات، ۱۳۶۳/۶/۱۱، ص ۳.
۱۶. روزنامه اطلاعات، ۱۳۶۳/۶/۱۰، ص ۲.
۱۷. روزنامه جمهوری اسلامی، ۱۳۶۳/۶/۱۰، ص ۱۰.
۱۸. روزنامه کیهان، ۱۳۶۳/۶/۱۰، ص ۳.
۱۹. خبرگزاری جمهوری اسلامی، نشریه گزارش‌های ویژه، شماره ۱۶۶، ۱۳۶۳/۶/۱۱، صص ۱۰ و ۱۱، واشنگتن - خبرگزاری یونایتدپرس، ۱۳۶۳/۶/۱۰.
۲۰. روزنامه کیهان، ۱۳۶۳/۶/۱۰، ص ۳.
۲۱. روزنامه جمهوری اسلامی، ۱۳۶۳/۶/۱۱، ص ۱۶.
۲۲. روزنامه اطلاعات، ۱۳۶۳/۶/۱۰، ص ۱۴.
۲۳. روزنامه کیهان، ۱۳۶۳/۶/۱۰، ص ۲۲.
۲۴. روزنامه جمهوری اسلامی، ۱۳۶۳/۶/۱۰، صص ۸ و ۹.
۲۵. روزنامه کیهان، ۱۳۶۳/۶/۱۰، ص ۲۱.
۲۶. روزنامه اطلاعات، ۱۳۶۳/۶/۱۰، ص ۲.
۲۷. واحد مرکزی خبر صداوسیما جمهوری اسلامی ایران، بولتن رادیوهای بیگانه، ۱۳۶۳/۶/۱۰، ص ۱۷، رادیو اسرائیل، ۱۳۶۳/۶/۹.
۲۸. خبرگزاری جمهوری اسلامی، نشریه گزارش‌های ویژه، شماره ۱۶۶، ۱۳۶۳/۶/۱۱، ص ۱۲، تهران - خبرگزاری جمهوری اسلامی، ۱۳۶۳/۶/۱۰.
۲۹. همان، ص ۱۳، واشنگتن - خبرگزاری جمهوری اسلامی، ۱۳۶۳/۶/۱۰.
۳۰. واحد مرکزی خبر صداوسیما جمهوری اسلامی ایران، بولتن رادیوهای بیگانه، ۱۳۶۳/۶/۱۰، ص ۱۷، رادیو اسرائیل، ۱۳۶۳/۶/۹.
۳۱. خبرگزاری جمهوری اسلامی، نشریه گزارش‌های ویژه، شماره ۱۶۶، ۱۳۶۳/۶/۱۱، صص ۱۵ و ۱۶، نوادا - خبرگزاری فرانسه، ۱۳۶۳/۶/۱۰.
۳۲. اداره کل مطبوعات خارجی وزارت ارشاد اسلامی، بررسی مطبوعات جهان، شماره ۶۴۰، ۱۳۶۳/۷/۱۰، ص ۲۴، نشریه نیویورک تایمز (چاپ آمریکا)، مورخ ۲ سپتامبر ۱۹۸۴ (۱۱ شهریور ۱۳۶۳).
۳۳. واحد مرکزی خبر صداوسیما جمهوری اسلامی ایران، بولتن رادیوهای بیگانه، ۱۳۶۳/۶/۱۰، ص ۱۷، رادیو اسرائیل، ۱۳۶۳/۶/۹.
۳۴. خبرگزاری جمهوری اسلامی، نشریه گزارش‌های ویژه، شماره ۱۶۵، ۱۳۶۳/۶/۱۰، صص ۷ و ۸، رادیو کلن، ۱۳۶۳/۶/۹.
۳۵. واحد مرکزی خبر صداوسیما جمهوری اسلامی ایران، بولتن رادیوهای بیگانه، ۱۳۶۳/۶/۱۰، صص ۱۵ و ۱۶، رادیو کلن، ۱۳۶۳/۶/۹.